

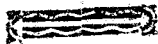
mint a' jelen-való időben, még-is azt hiszik fokon, hogy az Auszriai Háznak a' Portával való békefésége minden órán meg fogna lenni. — Feldm. Bárá Laudon fel-vagyon készülvé, hogy minden órán induljon. — Ha Orsovát és Vidint meg veszszük, és addig a' Portával békeféségünk nem leszén, az idén csak óltalmazólag fogunk lenni a' Törökök ellen. — A' *Vürtemberg* seregé s más seregek-is már a' téliszállásból ki mozdulván, *Temesvár* és *Méhádia*-felé mozognak. — *Pétervárodra* az ágyuzó seregből sok nép gyűl-öszve, hol még több ágyuzó eszközöket vévén magokhoz, Oláh-ország-felé van parantsolat-jok indulni. — Azok a' katonák, kik Belgrádban *Mahumednek* a' Fárságon egy *Moséját Komus Is-tennek* szentelvén, magokat jól ki-tántzolták vala, már most 3 nevezetes mináknak készítéséhez fogtanak. — A' Lengyelek, mint a' Légy a' nap-fényen, ugy kezdettének mozogni. Minden Szabó-mestereket öszve-gyűjtettek, és a' hadi-köntösben foglalatoskodnak éjjel nappal. — *Kaminik* várába szüntelen hordatnak az ágyuk; minden Lengyel falukban és városokban parantsolat adatott, hogy ki ki kész légyen, ha ugy kívántatik az ellent állásra. A' lovas nép itt Kordont húzott a' széleken, és idegen embert bé nem botsátnak a' határba. — A' Frantzia Király Febr. 4-dikén a' Nemzeti-gyűlésbe ment, és egy szörnyü nagy érzékeny beszédet tartván, magát az ujj-igazgatás formája fejének vallotta, és arra kérte a' Nemzeti-gyülekezetet, hogy légyenek már egyszer egy értelemben. Ezzel ugy meg-nyerte a' Király a' népnek szivét; hogy a' Nemzet ki rendeltjei a' gyűlés után egészszén a' Királyi Palotájig kifirék, hol a' Királyné eleibe jövé, ott mindenek előtt a' Király nyakába borúlt és azt vallotta, hogy ő-is abban az értelemben vagyon s t. Tehát nagy reménységünk lehet, hogy Frantzia-országban minden órán helyre áll a' tsendes-ség. Nem is lehet egyéb képpen; mert Anglia és Pruszszia készítik alattomban a' hidot Frantzia-országig; mellyet a' Pruszszus Udvari Titoknak ad-
ván

ván egész *Plánumával* edgyütt a' *Pétersburgi Udvar-*
nak tudtára, mind a' *Versáliai*, mind a' *Bétsi Ud-*
vart e' tudóította ezekről — és innen származott
az is, hogy Frantzia ország Belgiumba idegen ferge-
ket erefzteni nem akar.

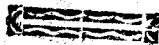
Minémü öröm inneplések és érzékenységek kö-
zött tett tiszteletek között fogodták légyen kedves
Hazánkban, mint Györöt, mind pedig Pesten és
Budán a' mi Nemzetünk Kintsét a' Magyar Korö-
nát, annak rövid, de fontos le-írásából, melyet
minden órán edgyütt fogunk ki-adni, világosan ki-
fog tettzeni. — Most azért ezen drága kintsről tsak
azt jegyezzük-meg, hogy ez Februáriusnak 21-di-
kén, dél-utáni 4 óra tályban Budára sok és ki-
mondhatatlan tiszteletek között meg-érkezett. En-
nek meg-érkezésével azon estve egész Pesten és Bu-
dán még tsak a' leg-alább-való Kunyhö-is meg-va-
la világositva. Az ekkor esett ágyuzás, musika-szó-
pompa és más rendkívül való öröm tzerémoniak-
nak le-írása halhatatlan vala. Tsak a' Várofi Ta-
náts-ház előtt 1000 gyertyák égnek vala, és 50 a-
kó veres és fejeér bor foly vala a' szabad italra. —
Más napra kelve a' rendelte'ik, hogy a' Korona
3 napokig, a' várbéli Templomban, három rend-
béli örizetek alatt, nyilvánóságoson künn állana,
hogy mindenek szemlélhetség. — 10 órakor a' nagy
Templomban *Te Deum laudamus* énekelteték, hol
ujra az egész népség parádében jelenék-meg — a'
Dámák minnyájön Magyar öltözetben. Az ország
Primásza Hertzeg és Kárdinál *Bathtyáni Josef Ur* ö
Eminentziája tarta Isteni tiszteletet, annakutánna a'
Helytartó Tanáts és Ország Udvar Birája Gróf *Zi-
ty Károly Ur* ö Excellentiája a' fő Nemefi rendet,
a' Budai Várofi Tanáts pedig a' Pesti várofi Taná-
tsot meg-vendégelvén, mindeneknek ki-mondhatat-
lan örömek vala, s. t. — erről minden órán bö-

vebben. — O-Grádskából Febr. 11-dikén az iratok, hogy itt az ellenséges mozgások már-is érzékeny szorgalmatosságokat okoztanak. — A' *Berberi Rajában* egy tolvaj Kompánia támodott, mely irgalmatlan dolgokat viszen végbe. Ennek *Harán Basája* vagy Vezére egy *Oláh Popa*, ki olyan kegyetlen fene vad, hogy még a' maga vallásán lévő Görög *Popáknak* sem kegyelmez. A' napokban rá-ütött egy Görög *Popára* és 160 forintját el-vette, magát pedig egész nap kötve tartotta.

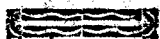
Lötse 13-dik Febr. tsak summáson. — Ki tudná azt az örömet le-írni, melyet itt is minden igaz Hazafi szívében érzett, látván azon Felsőges és Kegyelmes Rendelést tulajdon kezei között, a' melyért az egész haza, már 9 esztendőktől fogva eszedzik vala. — Nem leheté külömben, 60 iróknak kelle a' *Vármegye-házánál*, a' meg-nevezett Kegyelmes Rendelésnek mását írni. Tsak ezen öröm-kiáltások zengenek vala minden-felé: *Éllyen II-dik Josef, Éllyen Hertzog Kaunitz, éllyenek az igaz Magyar Hazafiak.* — Leg-előbb is Gróf *Révai Püspök* Ur minden alatta való helységekben, különösön pedig *Lötsén* a' várt szerentsés történetért háláadó innepet, az ő Felsőge gyógyulásáért pedig könyörgéseket rendelvén, még azon napnak estvéjén az egész körül-bé való Nemesség, népes mulattságot tartat. Már most kéz a' Magyar Nemzet a' köz-jóért, vétét és vagyonját fel-áldozni: most kezd gondolattával mint egy vízfűza menni azon időkre, midőn egy szent Koronának adásával valakit, annyi országok' Urává tehetett, a' mennyit a' több Királyok



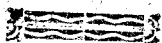
lyok Európában mind együtt is alig bírtanak, u. m. a' Balthikumi, Adriatikumi és Fekete tengerek között lévő országok' Urává. Jutnak észébe Dalmátzia, Kroátzia, Bosnia, Servia, Bulgária, Galitzia, Lodomeria, Kumánia, Erdély, Toth és Oláh országok, mellyek Magyar-országhoz tartozván, nem tsuda, hogy Magyar-ország *Aeneás Sylviustól*, vagy V-dik *Pius* Pápától egy Levelében Nagy országnak vagy *Fő* országnak neveztetett, és hogy eddig elé olly fok Grófok és Hertzegek kívánták magoknak a' Magyar Nemzeti születést meg-szerezni. Az elsőbb Magyar Királyok magokat az ő Diplomájokban tsak egész Magyar-ország Királynának neveztek annakutánaa osztán 1-ső *Bélának* halála után, midőn némelleyeket a' meg-nevezett országok közzül erővel hodoltattanak a' magok hatalmok alá vizsgálja, és a' mellyek az után a' közép Magyar országnak mint őltalmazó-falak ugy vizsgálgtanak, tétetennek ezen országok név-szerint-bé a' Királyná titulusha. — Akár hogy ment légyen a' Görög Tsázarí Korona Konstantinápolyból Romába: mely tsak onnan is meg eshetett; mivel akkor Konstantinápolyt egy-felől a' Saracenusok szorongatván, más felől a' Magyarok adót vetvén a' Görögök' Tsázarjokra, félelemből el-küldhették ők azt a' Pápa gondvifélése alá, és az után jobban jobban el-gven-gülvén nem-is mérték vizsgálja kérni: tsak ugyan a' Magyar Korona, valaha a' Görög Tsászároké volt. Elég az, hogy azt II-dik *Sylvester*, abban az időben mikor a' Romai Pápának hatalmok volt országokat ajándékozni, küldötte ajándékol Szt. *István*



vánnak, u. m. a' mely által ötet és az ő marad-
 kit meg-erősítette a' Nap-keleti Tsászársághoz va-
 ló jus tarthatásban, mellynek Szt. *István* már a
 kor nagy részeit birta-is, nem tsak, hanem,
 Magyar Királyok már ekkor némely házolságok a-
 tal, a' Görög Tsászárral atyafiságban-is volta-
 nak, és egyedül a' Magyarok maradtanak a' Tö-
 rököknek a' Nap-keleti Tsászárságra való jöve-
 lek után, az Europei több nemzeteknek a' Pogány-
 ságtól szüntelenül vérrel való óltalmazói. — Nem
 kíván a' Magyar nagy szív egyebet annál, a' mi
 az ő szent Koronájának tulajdona, mellyet a' Tö-
 rököknek Európából való ki-taszítása által szerez-
 hetne-meg leg-jobban, vagy leg-alább ha az ő rég-
 határait fegyverrel visszra szerezvén, azokat a' ma-
 ga vitéz fiainak, eleje' régi jó szokása-szerint jute-
 lomúl ofatogatná. — Gallitzia sem egész; *Lodome-
 ria*-is *Kiof*-felé *Lithvániának* határáig nyult valaha;
Kumánia egész *Moldovát* *Belsarabiát*, és ujj *Rusziát*
 vagy ujj *Serviát* is *Krimmel* edgyütt, foglalta ma-
 gában. — Nem illenék e' hát már valaha a' Ma-
 gyaroknak, az egyenetlenségnek és egymást meg-
 nem értésnek tüztét, magok között ki-oltván, fel-
 sernkenni; sőt szükséges vólna, hogy az a' Nemzet,
 melly a' Nap-keleti hatalmas Tsászároknak Koro-
 náját, olly fok időktől fogva, ditséretesen számta-
 lan viszontagságok között meg-tartotta, tovább tu-
 lajdon örökségeit azon pogányságtól bitoltatni ne
 engedné, melly az el-múlt időkben pufztított seregét,
 a' leg szebb országokon keresztül, Béts alá hozván e-
 gész Európát rettegettette, 's a' többi.



Torda 18-dik Febr. — „ G. Torotzkó Sz. Györgyi Torotzkai Sigmund Ur ő Nagysága Felsőleges Urunk Arany-költös Hive és a' N. Enyedi Kerület-béli Ref. Eklésiák Inspector Fő-Curátora, bévegezvén földi életét Januáriusnak 30-dik napján estvéli 12 óra tájban, szomorúan elkövetkezett halálának le-írása ennyiben vagyon: Minekutánna mostan-is minden esztendőben gyakorolni szokott módja szerint, ő Nagysága maga Kedves Egygyetlen-egygyének neve-napját, u. m. Pál napját, Uraságból Nemességből, és Papi-Rendből álló Kedves Vendégeivel edgyütt való örvendetes mulatással meg-ülte volna, és maga-is ő Nagysága nem tsak azon napot, hanem a' következendőt-is minden változás nélkül éppen különösön örvendező szível töltötte volna, majdon 27-dikre virradolog roszszúl kezdette magát érzeni, és még azon napon az hideg erősen ki-rázta. Melly után tsak hamar el-hálmazott nyavallya olyan jeleket mutatott, mellyekből a' jelenlévő tudós Orvos nyilván észre vehette, hogy azon nyavallya egy olyan légyen, mely valami ártalmas matériának valahol az agy-velőn meg-tsoporozott egybe-todulásából következik; semmi nevezetes forroságnak vagy fájdalomnak érzékenysége nem láttatott, hanem a' szüntelen való aluszékonytság nyomja vala a' beteget, a' mely aluszékonyagra már az előtt régtől fogva a' Gróf ottan ottan hajlandó vala: sőt az orvosi tapasztales tsak hamar a' jelekből észre-is vette, hogy az a' nyavallya majd minden emberi segítségen kívül vagyon; mellyet maga a' Gróf-is előre nyilván meg-érezvén, ha-



lálához illendő képpen és majd minden félelem és tartzkodás nélkül - való maga idvességes és tsendes el-ajánlásával készüle; rész-szerint Mélt. Udvaráról, kiváltképpen pedig nevetlen maradó szerelmes edgvetlen egy fiu örökösének jövendőbé-li neveltetéséről, és annak Gondviselőiről hasznos és kegyes rendelést tétete; Udvarához tartozó, 's hozzá álbhatatos hívséggel vífeltetett szolgái, 's más különösei között kinek-kinek érdeme-szerint való jutalmat hagyva; Kedves fiának, hogy az árváknak tartása 's táplálása soha az ő Udvarából ki-ne szakadjon, hathatoson szívére köté: rész-szerint pedig az idvességnek edgvetlen egy menedék-helyéhez Keresztyéni meg-téréssel ragaszkodó Lelkét-is Kedves Papijának, T. T. *Fartzdí Gábor* Uramnak éjjel nappal körülötte való forgolódása által, idvességes elmélkedésekkel, és buzgó könyörgésekkel az örökké tartókra függesztette, valamig végre a' múlt hónapnak 30 dikán negyednapig tartott betegsége, 's az alatt többnyire tsendes álmai után *Meg-váltójának* ölében leg-tsendesebben el-aluvék világi életének 58-dik esztendejében. E' Néhai Gróf Urnak áldott emlékezetét el-felejtethetlenül beszélleni fogják, a' Vallás, melyhez való buzgóság ugyan eméltette; a' fok szegény Ekléfiák, mellyeket alamisnáival segített; az Erdélyi Ref. Státus, kiknek Gener. Gyűléseket tavaly olly szives gazdálkodással Sz. Györgyön vendéglette; kivált a' fok árvák, nevezetesen szegény nemes embereknek árvái, kiket tellyes életében a' maga Udvarában sereggel tartani, ruházni és táplálni fő gyönyörüségének tartotta;

ta; különösen a' T. Szent Györgyi Ref. Eklésia, mellyet maga mint egy ujjonnan szült és fundált. Soha az ő Udvarában olyan szegény nemes ember, olyan rongyos Pap avagy mester bé-nem ment; kik közül amazokat ugyan nemzetéhez, ezeket pedig vallásához való forró szive nagy örömmel ne látta és meg-ne ajándékozta volna. Temetési tiszteisége meg-adatott T. Szt. Györgyön ezen Februáriusi hónapnak 14-dik napján nem ugyan valamely az ő Grófi rangját világ szerint méltán megillető nagy Uri tzerémoniával, a' mi néműt maga életében-is soha nem ismeretett, sőt került; hanem keresztényi együgyűségből álló leg-szebb és valóban tiszteletes tiszteiséggel, a' minémű az ő életébéli izézésével 's fokszori parantsolattal meg-egygyezett, melyhez vala tökéletesen alkalmaztatva az edgyetlen egy halotti tanítás, rövid ki-terjeszkedéssel, de Apostoli fontossággal öszve-füzve, mellyet felette mondott e' Nagy Abdiásnak különös Csele, T. F. *Fartzádi N. Gábor* Uram, maga a' Néhai Gróf Urnak rendelése-szerint amaz ő Symbolumára 'Sólt. 40: 5. *Boldog ember az, a' ki az Urban vetette az ő reménységét.* Meg-adatott tiszteisége után, Teste, hasonlóképpen saját rendelése-szerint meg-indittatott, és Uri Kedveseitől, 's Udvari Hiveitől el kísértetett a' Gernyeszegi Nagy Temető-bóltba, Néhai drága eml. kedves Párjának R. Sz. bir-béli Gr. *Széki Teleki Ester* Ur Afzszony ő Nagyságának teste mellé a' nyugodalomra. — „Valamellyik Ujság levélből olvasom vala nem régen, hogy Hamburgum táján a' télen ért eperj találtatott. Hasonlót irhatok én is: egy Uj-Tordai Nemes férjfiu Novemberben a' Szilágyban járván a' Kövesdi határon az erdőn gyönyörűséges erdei meg-ért epret szakasztott-le azon hónapnak 23 dik napján, melyet ujságban bé is hozott. Hát ugyan *Omnia naturæ præpost. legibus ibunt?* — Távól légyen! Sőt inkább ezek — talám — a' szomoru télnek közepe-re-is Kedves Hazánknek örömeire érlelt gyönyörűséges gyümölcsöket jelentették, mellyeket a' reménység; mint egy

ferény Pomona, már is a' maga Kofarában kezdett
szedegetni. — „ Még egygyet. Lakik Klopotiván,
Hátzég-vidéken egy fő Nemes Házból való Ifju Ne-
mes, R — M — Ur. Ez minden tudományoknak
tsudára méltó Káptalanja, és annak a' vidéknek
világossága. De még-is annak idejében az irigy szé-
rentsének mostohasága miatt semmi érdemlett Pol-
gári Tifztséggel meg nem kénáltatott. Történt most
két esztendeje, hogy a' Nemes Vármegye Elöljárói
egy különös és addig hallatlan ujj Tifztséggel *Agens*
in Politicis) meg kénálták. Mellyre minémü nagy
szível felelt légyen, Climiusból vévén fel a' Letzkét,
ímhól annak mását ide zárva közlöm a' *Kurirral*,
mely ez: „

Ad Officialatum Comitatus Hunyadiensis.

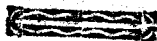
Inclyte Officialatus! — „ *Logicis Climianis*
meritorum et animi dotum præmia poscentibus ex-
hauriebantur Aeraria Republicæ, et summa rerum
in dies labescebat. Placuit ergo Senatui, de publi-
co sollicito, tertiam Logicorum partem quot annis in
colonias mitti, ac loco eorundem totidem stultos e
provincia adunari, qui ad exantlanda Republicæ
munia præmiis umbratilibus (egy egy fa garas ró-
ka fark) ac vanis etiam nominibus fascinantur.
Dictum factum; et Republica naufragium evasit!
Doluerim magis, an erubuerim? nescio; me quoque
ex eorum genere habitum, qui in constituenda ad-
modum nefors Climianorum politica, vicem ducto-
rum in colonias Logicorum nostrorum supplere de-
berent: cum apud animum revolverem, me in ipso
Comitatus gremio ne ignobile quidem ullum mini-
sterium stipendio provisum emere queuntem nunc
*repente et per grandem saltum titulo *Agentis in Po-**
liticis per univrsam Transylvania Principatum ma-
trari. Porro ut significarem me nosse, quid distent
æra lupinis, quid frondibus fructus, et corporibus
umbrae, magnificum illum et humeris meis imparem
titulum resigno. Quibus et persevero

Humillimus Servus M — P —

Ele.

Elegyes jegyzések.

A' tavasznak közeledésével egész Europa hal-
latik elevenedni. — Lengyel-ország széleiről még
eddig ugyan semmi rossz híreket nem hallunk, de
Oláh országban, mint mondják, kezdődnek az el-
lenséges dolgok. — Bukarestből írták volt, hogy
a' H. Koburg terhes nyavallyája' alkalmatosságával,
H. Hohenlohé volt rendeltetve, hogy ha kíváná a'
környülállás, a' fő-igazgatót által végye, de az
ujjabb Szebeni Levelekből értyük, hogy H. Hohen-
lohé a' Tseh országi seregkehez vagyon rendelve, és
helyébe Erdélyi Fő-Vezérnek mégyen Klerfé. —
A' Bétsben lévő Gránátéros Batalionok a' múlt Va-
sárnap vevének a' Tseh-országba való indulásra
parantsolatot, és már az óltától fogva minden-nap
tábori földot kapnak, és lassan lassan mozdulnak.
— Némely Levelek-szerint Saxonia a' Pruszszus Ki-
Király segittségére állott, a' Baváriai Palatinátusi
Válofztó-Fejedelem pedig az Ausztriai Udvar mellé.
Frantzia-országot, a' Királyi Udyarnak a' Nemzeti
gyűléssel való meg edgyezése, naponként ujja kezdi
szülni. A' Királynak a' Nemzeti-gyűlésben való meg-
jelenését és elevenített beszédjét, melyről a' Magyar
Kurir közelebből emlékezett, a' többi között az-is
okozta, hogy némellyek kiknek a' Frantzia változá-
sok nem tettzenek, azt hirdették volt, hogy a' Ki-
rály a' Nemzeti gyűlés végezéseivel niutsen meg-
elégedve: ezt hát meg-kivánta hamisítani, melly-
nek következése talám egész Európának hírével es-
nek. Az a' hir, hogy a' Nemzeti-katonák kezde-
nek készülni az ország-szélei felé való mozdulásra.
— Még a' világnak az ötödik 's tsak némü némü-
képen esméretes részében lints tökéletes békesség:
itt a' Spanyolok el fogták az Anglioknak vagy 2
hajójokat, minthogy ezek ott akartak lakosokat te-
lepíteni, a' hol már a' Spanyolok magokat földes
Urnak tartották. — A' mostani Török Nagy-Ve-
zér, vagy békességre akarja a' Divánt beszélni,
vagy pedig le-tézi a' hivatalt, melynek folytatásá-
ra öregsége miatt magát alkalmatlannak lenni, már



a' Divánnál jelentette: meg-lehet, hogy a' tavallyi Nagy-Vezér példájából tanulta ezt a' böltsefséget.

Meg-jegyzés. — Az Oroszok Tsászárnéja látván, hogy egy Német országi Ujság író, Gróf *Suvarovot* edgyik kedves Generálissát, edgy *Hildesheimi* Tsont-faragó fíjának nevezi, ezen esztendőben Jan. 15-dikén tulajdon kezeivel irt Levelét küldé Hannoverába, melyben meg-nevezvén a' Götrin-gai ugy nevezett, *Státusok' Polgári-történetek' Ujság-levelének* 123-dik darabját, tsudálkozik, hogy valaki ilyen szemtelen hazugságnak ki gondolására adhatja magát: e' mellett meg-mutattya Gróf *Suvarovnak* régi nemes eredetét, u. m. a' kinek Attya már 1-ső *Péter* idejében Comendérozó Generális volt 's többi. Az e' félék nállunk-is meg-történnék: a' kik a' mi Magyar Hazánkban Német Ujság leveleket olvasnak, láthatták tavally, hogy Gen. B. *Alvintz* született Olofznak irták, noha a' *Maros* partyán fekszik Erdélyben *Alvintz*, honnan ezen Familia vérszi nevezetít — most pedig leg főbb Bétsi Német Ujságban az iratik, hogy ő Felségét 12 Kaputzinus Gvárdiának vitték a' Kriptába, pedig egész Auszriábn nints ennyi Kaputzinus Gvárdján. 's t.

A' múlt esztendőben költ 96-dik Kurirban vala bé-iktatva egy Tudófitás, mely szerint ama nagy érdemü *Hadásfalvi Spilenberg Pál* Urnak, a' földmérés Systemája ellen irt Könyvetskéjéről tettünk vala jelentélt. Imé ezen egyenesen és világosan irt munkátska már Sajtó alatt vagyon, melynek mig előjáró beszédjét alább Levelünkbe iktatnok, jelentetik az Érdemes Hazafiaknak, hogy az előfizetésre magokat jelenteni ne-késleljék, hogy az Exemplárok' száma e'-szerint szabattasék. En ezen Könyvek Előjáró-beszédjét ide iktatni érdemesnek itélttem. Minthogy annak tiszta és egyenes Magyarságát bámúlva olvastam. Tellyes reménységgel vagyok, hogy ezen Könyv a' Hazafiaknak közönséges kedveket fogja meg nyerni. — Titulusa és az előjáró-beszédje ezen nevezetes munkának ez: „